

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.10. Dat Deus spem supra spem, labores mittens supra labores: sunt enim talenta, quæ amicis suis ad negotium partitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

anima
deducitur
vt merita
lucretur.

inter hispidos durosq; lapides, mortuorum, tribulationum, persecutionum, laborum, celsitatis: hæc enim omnia patientia fortis sustinens, suæ dat fidelitatis amorisq; in Deum testimonium irrefragabile; & pro illo sustinens spes prodit aumelior; *Per patientiam expectamus*, inquit Apostolus, quo deducit D. Laurentium, vt spes prodeat alacris adeo, & excitata, vt Tyranum exhiberet, nisi ad ardentes craticulas? quo Diu. Vincentium, nisi ad lectum, testaces stratum fragmentis? quo D. Ignatium, nisi inter feroces Leonum rugius? quo D. Franciscum, nisi inter dumeta & spineta? quo D. Petrum nisi ad crucem? quo D. Stephanum, nisi ad lapidum torrentem? hic erat, vbi spes viuæ, fortis, & animosa elucebat; hæc nobis Spiritus Sanctus ostendit, sic locutus: *Si coram hominibus tormenta passi sunt: spes illorum immortalitate plena est, quoniam Deus tentauit eos, & inuenit illos dignos se.* Scalem considera: per tribulationes ad patientiam ascenderunt, per patientiam obtinuerunt probationem, per hanc ad immortalis gloriæ spem perueniunt, eo modo suos excipit amicos & quo casu tales sunt, laboribus exercet: sunt enim hi primus gradus, quo ad bona scanditur sempiterna ex præmissis, causa patet: cur Deus amicis sibi charioribus tribulationes mittat grauiiores & eos durioribus examinet sanioribusque molestijs.

Sap. 3. 4.

Isa. 65. 10

Lib. 8. de adorat. in Spir.

Deut. 8. 13

XV.

Duo genera armentorum, duo de notant fidelium.

Hoc ipse declarat mysticis quibusdam verbis apud Isaiam: *Et erunt campoftria in caulis gregum, & vallis Achor in cubile armentorum populo meo qui requisierunt me.* Duplicis generis armenta Deus possidet, sic D. Cyrill. Alexandrin. vnum minus: vt sunt oves, agni, arctes, hædi, & hæc vocantur Greges: alterum maius: vt sunt boues, tauri, equi, asini, cameli & illa vocantur Armenta: sic proprijs illa explicat terminis: *Si habueris armenta bouum & greges ouium. Greges minores sunt viri imperfecti, tepidi, virtutis communis, qui vires roburque non habeat ad eminentiora: Armenta maiora sunt perfectæ virtutis, viri sanctitate præstantiores, animosiores, qui etiam ipsum infernum omnesque vires eius repellunt constantiores. Quo deducit gregem minorem ad præta spatiosa, camposque fecundiores: *Erunt campoftria in caulis gregum: te & me Deus excipit: vita communi: non enim in crucem adigimur: non pro eius fide flagellis cadimur: non nos tortores in craticulis exurunt: non extendunt in gehenna crudeliter: tu videris**

qualem transigas vitam: vt nec tibi laborum occurrat eorum vestigium, quos electi Dei pertulerunt, verumtamen Armenta viros primæ notæ, notæ sanctitatis, robustioris Spiritus, qui toto corde suo Deum inquirunt, suntque eius amici tenetiores, quo deducit illos vbi pacifere in valle Achor, quam diximus vallem lapidum, in craticulis, in ignibus, in ollis oleo picæque feruentibus, in carceribus, inter carenas, inter Cruciatum, tormenta que seueriora: *Et vallis Achor in cubile armentorum populo meo qui requisierunt me.*

§. 10. *Dat Deus spem supra spem, labores mittens supra labores: sunt enim talenta, qua amico suis ad negotium partitur.*

Hoc se solarine gloriosa Paula demulcebat, de qua scribit D. Hieronym. quam primam enim Deo seruire cepit ex amicitia mo, ilico experitur in illam depluere labores & afflictia cruciatum & quo gradu vitæ eius sanctitas excrecebat eodem & illi duriores angebantur. scilicet ait, dum se his quasi submersam doleret, illa D. Hieron. iuxta septuaginta: *Qui ablactatus est à lacte qui abstracti ab ubere: tribulationem super tribulationem expostant spem super spem: hæc verba crebro replicabat testatur D. Hieron. in tribulationibus & angustijs hæc replicabat eloquia & hoc scriptura testimonium, in consolationem suam distabat, qui viri estis, au Dominus, qui iam puerorum lactet: vniuersis, hoc est, qui virili virtute polletis. Tribulationem super tribulationem expostant: porro similiter habere spem super spem. Cæleste documentum.*

Ille qui verè Dei est amicus à carnis delictijs ablactatus expectet, Tribulationem super tribulationem: vna namque emissa mietet & aliam Deus grauiorem, & post hanc aliam ierum grauiorem, Siccine ergo suos Deus exerceret familiariter? exceret vtiq; & siquidem ad mensuram qua cruciatibus exerceret, vult vt bonorum spes Cælestium angeatur, quod si laborem sustinens sperat gloriam, alium sustinens grauiorem, gloriam speret eminentiorem, & quo fuerant angustie molestiores, eo sit & spes securo. Ex Nilior Ni fallor historiam tangit Egypti, vbi steruitur danditate & abundantia procedit, ex fluminis nili in fertilitate inundatione: idcirco namque in illo somnio ras oritur Pharaon vidit boues debiles & emarcidos adri in Egyptum Nil fluminis: quo signatur quod illa sterilitas

22 *litas in bonum illorum designata macie qui ad*
 23 *Nili ripam pascerebatur, ex illo promanaret lo-*
 24 *co in qua pascerebantur. In Aegypto raro parum-*
 25 *que pluit: omnis eius fertilitas ex irrigatione*
 26 *pendet, quam à Nilo fluuio consequi ut si hic*
 27 *illi sit propitius tota regio fecundissima reddi-*
 28 *tur: si autem, sterilis arida & marida fit ita ut*
 29 *quamuis aqua eius turbida regionem non ri-*
 30 *gens, ut abij fluij terras quas percutiunt, nihilo-*
 31 *minus tota illa tellus stercoatur, quando suo*
 32 *affluxu illam inundat & in quantum turbida*
 33 *sunt, eam fertilem reddunt hoc stercore, quod*
 34 *secum deferunt: ex quo in Aegypto lerilissima &*
 35 *copiosissima messis exoritur. Porro si Nili flu-*
 36 *uuis affluxus non exuberet, nec prara demergat*
 37 *Aegypti, cum pluuia tempore siccitatis terram*
 38 *non inundent manet illa infocunda, & hinc ne-*
 39 *cessitas prouenit totaque Aegyptus fame lan-*
 40 *guescit.*
 41 *Notat autem Plinius, Aegyptus in Aualium ca-*
 42 *litis famem sensit, in tredecim etiam non esurit,*
 43 *quatuor decim cubiti hilaritatem adferunt: quin-*
 44 *decim securitatem, sedecim delicias. Itaque ex gra-*
 45 *datione cubitozum aquae, qua terram operit,*
 46 *gradatio sumitur bonae vel malae sortis, quo ad*
 47 *messis abundantiam, igitur de albeo egressus*
 48 *fluuius per totam illam regionem magnas ef-*
 49 *ficit aquarum lacunas, & in illis paribus, ubi*
 50 *aquae illae consistunt, copiosior oritur fertilitas,*
 51 *quando vero minime, tota illa regio exarefcit*
 52 *omni tritico sterilis, totaque Aegyptus inopiã*
 53 *panis opprimitur, sic quoque perpendit Caieta-*
 54 *nus quod bones illi pingues, quos vidit Pharao,*
 55 *viresca carpesse: Pascabantur in locis palustribus,*
 56 *& quod tota illa regio car pique aquis essent*
 57 *inundati, vaccae vero languidae, Pascabantur in*
 58 *ipfa annis ripa, in locis virentibus, reliqua terra*
 59 *regio fertis crassaque reddebatur, quam ei fer-*
 60 *tilitatem aquarum copiosa tribuebat vbertas,*
 61 *incrementum aquarum super incrementum*
 62 *spem augebat messis futurae certiorum. Omnes*
 63 *norunt tribulationes in Sacris literis per aquas*
 64 *indicari, si tuus verò Dei cinique amicus, qui di-*
 65 *uitem fructus gloriae messem exoptat, si viderit*
 66 *incrementum earum super incrementum, tanto*
 67 *certiori futuri prouentus maioris gloriae spe au-*
 68 *mat.*
 69 *Hoc Deus amicis suis praestat electionibus;*
 70 *Amicis Tribulationem super tribulationem. Studiosè per-*
 71 *suis Deus pendet, quid Tobiae pro meritis insigni contige-*
 72 *rit, hic etenim sincerè Dei intendens obli-*
 73 *gationes suorum, vitam orationis, eleemosynarum, operibus*
 74 *per tribu-*
 75 *pietatis: non inuicem autem mortuorum conse-*

erat sepultura: qua de causa à rege Salmanassar latrones
 iubetur interfici: quocirca propinqui & amici mitis
 illi conantur persuadere, ut hæc opera pietatis
 posthac intermitat: *Arguebant eum omnes pro-*
 2 *ximi eius dicentes: tam huius rei causa interficia Probatum*
 3 *inussus es, & vix effugisti mortis imperium & sic in Tobia.*
 4 *rium sepelis mortuos: nihilominus vir Deo conse-*
 5 *ciatus hæc omnia stocci facit, nec à suis idcirco*
 6 *desistit pietatis exercitijs, mille persecutiones*
 7 *sustinens alacrior, quid post hæc illi sperandum?*
 8 *quis dixerit quietem, non sic, non sic; sed*
 9 *tribulationem excipiat tribulatio, à si pultura*
 10 *defuncti oppido fatigatur domum secedit ut à*
 11 *labore vel parum recusetur, somni capiat quietem,*
 12 *obdormit; & ecce de nido hirundinum*
 13 *calida oculis eius incidunt stercorea, quibus ob-*
 14 *exceatur, hoc perpende, monet Lyranus, &*
 15 *Neotericus probat Philosophus stercore hitum- *Valles de**
 16 *inum causam excecandi oculos non esse suffi- *Sacra Phi-**
 17 *cientem. Primo: quia hoc nedum non est oculis *lophia.**
 18 *incommodum, sed potius ut commodum purifi-*
 19 *cat, tollitque lippitudinem. Secundo: quando-*
 20 *quidem dormiret, oculos habebat clausos. Ita-*
 21 *que diuinum fuit hoc opus singulare, ut illius*
 22 *stercoris illapsu exaceretur: quid hoc Caelo-*
 23 *rum Domine? labore super laborem tibi sic*
 24 *feruientes examinas? quod Sodomitae exacer-*
 25 *ueris immundos, congruum erat ne impudici-*
 26 *tij suis vacarent enormius, quod eos excecitate*
 27 *percussisset qui Euseium inquirebant capiendum,*
 28 *omnes approbant, quatenus per hoc seruum*
 29 *tuum fautor ab hoste protegeres, ceterum*
 30 *quod illum obsecari permittas, qui tui nominis*
 31 *ergo persecutionem sustinet, tuique causa non*
 32 *modicè saugatur? numquid hic substitit? non*
 33 *substitit omnino, sed maiorem maxima sequitur*
 34 *tribulatio: etenim illum parentes, & cognati*
 35 *quid dicant? & ipsa cepit in hunc modum vxor*
 36 *perulantis asperrari ludumque facere verbis*
 37 *in hunc modum amarioribus. O serue Dei, (a) (a) *Santis-**
 38 *modo patet quam inanes tuæ fuerint oratio- *retio.**
 39 *net Deo gratia tuae pietatis exercitia: quando-*
 40 *quidem hac tristi te excecitate percussisset: quid*
 41 *hæc ten qualiter Deus intimiores suos examinet*
 42 *Sanclos quos: Tribulationibus super tribulationem*
 43 *exercet acerbius: Tribulationem super tribu-*
 44 *tionem expectate.*
 45 *Prosequitur hoc argumentum. D. Chryosto. Ep. 1. ad*
 46 *mirabile considerans euentus castissimi Patriar- *Olympia-**
 47 *chæ Ioseph quem opprimebant tribulationes dem qua*
 48 *supra tribulationes, sic continuæ, ut quando v. *incipit**
 49 *nus sperabat leuamen altera maiori grauaretur. *Corpora.**
 50 *Post malam voluntatè, qua fratres eius innocen-*
 51 *tem*

VI.
Confir-
matur
in Ioseph.

tem opprimebant, & lingua mordebant venenata, aliud successit iniquius, dum eius necem machinantur & in cisternam detrudunt occidendū: huic succedit quod eum distrahant pro viginti argenteis in mancipium, nec hæc satis: insuper & a Domina sua vt adulteri primò reus infimulatur: quid vltra: carceri mancipatur, vinculisque constringitur: hoc sperare debent, hoc viri expectare perfectiores: *Tribulationem super tribulationem expectate.*

VII.
Asseritur
in Iob.
a Lib. de
bono pa-
tient.
b Tract. 6.
in 1. Cano.
Ioan.
Iob 2. | 9.

Ex hac doctrina declarare consuevi illa verba, quæ tantopere ponderant SS. Patres quibus virum suum Iob mulier effraus aggreditur: cuius ore sic (notant D. Cyprian. & D. August. b.) loquebatur diabolus. Imber tribulationum intruit in fidelem illum Dei amicum, idque cateuatum: iacturam patitur honorum, domus, filiorum, filiarum, sanitatis: vt vix pelvis illi, ossibus hareret, steret, que dolenda plagarum vermiumque congeries, hac tempestate mulier accurrit prociacique virum verbo lancinat: *Adhuc tu permanses in simplicitate tua: benedic Deo & monebis.*

VIII.
Vxor
eius ver-
ba perpē-
duntur.

quid intendit? multas hæc verba patiuntur interpretationes, credo autem hanc elegantem esse, si dixeris mulierem hanc formam sequi, quæ Deus amicos suos appendit chariores, sibi que sincerè famulantes: nempe quod oblata sibi laboribus rependat obsequia, qui tantò sunt eruditiores, quanto sunt obsequia frequentiora. Emphaticum habent non minimam hæc verba: *Adhuc tu permanses:* tu qui tanto malo tuo expertus es qualiter tibi Deus responderit: quo namque passu illi tua dedicabas obsequia: eo reciprocè flagris te cecidit: atrocioribus: illi sedulo ministrasti, pietatis, religionis & commiserationis operibus offerens illi sacrificia, pressis inopia subueniendo: tuos refræ nando oculos, tuam mortificando carnes, tuas illi in pauperibus largiendo facultates: ille verò tibi respondet auferens boues, camelos, asinas, armenta maiora: hæc enim omnia tibi Sabæi prædones eripuerunt, modestè hæc perculisti, & eius sancto nomini benedixisti: quid ille dignum de celo misit, pastores tuos ouesque consumpsit. Prostratus in terram, gratias egisti maximas, an ideo gratior en altero te visitat flagello, domum tuam funditus diruit, eiusque ruina filios tuos filiaque, priusquam occidat, sepelit charissimas, illi seruisisti, otus iudicia veneratus es, eum glorificasti: sed nec ideo mitior: pugionem enim exertit, demittit tibi sanitatem, leprâ percussit adeo horrendâ & abominabili, vt non sit qui tibi comes adhareat, sed easque solus hoc in sterquilino

prostratus, adeo omnium inops, vt tibi non nisi vice vmbra super sit leuissima. Quo pede Deo benedixisti, Deoque famulatus es: eo ipse truculentior perdidit te, euerit te, consumpsit te: vt iam nihil præter ipsum viuere te solari possit. *Benedic Deo & monebis:* iterum Deum glorifica, & tecum actum e rit, tibi namque vitam auferet indubie.

Itaque Deum mulier hæc vt carnissem obijcit imitem, qui viro laqueum ad fauces Deum astrinxit adeo crudelem: vt dum illa sua delicta illi pietatis opera: ad eorum singula laqueo guttur illi fortius constringeret, quo pede Deum honorasti eo fauces tibi compressit artius, iam nihil vltra reliquum est, quam vt vicinatè laqueum coarctet: cum sola tibi superstit iam vita doloribus tot plena miseris: his iam finem imposito & altera vt præteritis illum benedictione glorificato, & huic quoque finem imponet immisericors. Qui fieri potest vt in tali sesuitio Domini constans perseueres & inuictus, qui pari passu, quo illi deseruis, te consumit? *Adhuc tu permanses &c.* Hæc illa viro optimè vir piissimus hæc intellexit: vnde prudentius hæc vxori respondet: *Quasi vna de stultis mulieribus locuta es, si bona suscepimus de manu Domini, mala quare non suscipiamus?* Velut rationis inops iudicæ ex sola exteriori rerum apparentia: *Si bona suscepimus de manu Domini:* Cur non etiam mala, quibus nos ad vera disposuit bona, quorum illa tessera sunt: quantum enim mala crescunt, tantum crescit & spes: *Tribulationem super tribulationem. Spem super spem.* Si malo vno patienter tolerato spes nascitur præmij; altero maiori tolerato, & alterius maioris spes nascitur præmij; itaque quantum tribulationes augentur, tantum & spes: si quoque Deus tribulationem per mittat super tribulationem, hoc agit, vt spem super spem tribuat securio rem.

Nunc intelliges ex D. Augustino illud Davidi. *In tribulatione dilatasti mihi:* metaphoram de temp. sumit ex auri, argenti, vel plumbi lamina, quam repetito verberè monetarius percussit: verum adnummum verberum amplius & amplius dilatur & extenditur, tale dixeris esse cor iusti, verberibus enim tribulationum spes eius amplius dilatur: tan non recordaris (querit D. Chrylost.) illud Apostol. *Vnusquisque accipiet secundum suum laborem:* mensura præmij ea esse debet, quæ est laborum pro Dei amore toletorum, hoc concessio, iuxta illud, quod quis de tribulationibus patitur, erit & illud, quod illi de præmio Deus largietur. Ex his discet, hominum miserrime, quam

IX.
conatur
ostendit
inhuma-
num.

Serm. 222.
de temp.
1.
X.
Quid sit
spem di-
latari.
1. Cor. 3.

quàm parum tibi susperandum, quandoquidem tam exiguas pro Deo passus aduersitates. Hinc causam licet agnoscere (inquit ille) cur sancti labores requirerint, illisque se oblectauerint: sciunt etenim quod: *Quanto magis ingrauescunt calamitates, tanto magis exuberant coronæ: Et quanto magis inflammatur aurum, tanto et purius redditur.* Quanto magis aurifer malleo, scalpulo, & caelo vas examinat, tanto desinat illi locum in abaco eminentiorem, ex quibus asse o orni Sanctiorum in calamitatibus mentis alacritatem, quas ut Dei dona suspiciunt: ille etenim se à Deo magis censet honorari crediditque maiora se recipere ditius pignora amicitiae, quo se grauioribus aduersitatibus, morbis molestioribus, paupertate nudiori, & acerbioribus pressum cernit occasibus.

D. Cyr. Ep. 1. ad Olymp. Tom. 5.

D. Avgv. Tract. 27. in Ioan. Tom. 9. XI. Quæ ratione D. Syrus D. Laurentium sit consolatus.

Egrege perpendit D. August. id quod D. Syrus Pontifex Maximus dixit D. Laurentio magister discipulo: vidit hic S. Pontificem à fatellitibus ad mortis rapti sententiam: illum interrogatur, altoque imo de pectore trahens gemitus, offusus lacrymis, acclamat: Pater miheu Pater mi quo tendis? sicine me filium deleris? in quo (pater) te Patrem offendi? ut me ad mortem tecum non adducas, quo siam eiusdem mortis confors? quis credat, quod me tuorum non facias cruciatum participem, quem in honorificis tuis ministrum creasti? sili mi, respondet ille, noli flere: *Noli flere sili mi: an maior esto: post triduum me sequeris, grauioribus & acerbioribus tormentis examinatus, mihi ut vetulo Domnus adeo terribiles non misit calamitates; tibi vero ut Iuniori & robustiori, terrentia seruantur immaniora.* Audit hæc D. Augustin. & ait, quæ est ista consolatio qua pater sancte, matrem demulces filium? non illi ait: sterge lacrymas: sili mi, animos sume: cito tempestas hæc euanesceat, & pace gaudebis optata. Sed enge age, si me grauias cernas nunc patientem, te ad triduum multo expectant grauiora, quis sic vnquam tristem delinuit? quod si (ait ille,) patrem ad mortem ductum filius plorans & ingemiscens insequeretur: Pater autem conuersus sic eum affatetur, animosè sili mi modò solus patibuli tuam supplicium, verum post triduum te comprehendent, membratumque diuident: quænam foret, obsecro, ista consolatio? audi D. Augustin. *Qua consolatio est? si de sterco amicum quem inuicis ducerem ad occidendum, & ille ad te conuersus diceret, consolare: nam post triduum istimet, te crudaliori morte conficient, qua consolationis ratio esset ista? nouerat Hieron. Bap. de Lantz. Tom. III.*

Sanctissimus Pontifex. Sancti Laurentium hæc in doctrina esse versatissimum, quodque intelligeret crudiores aduersitates amoris diuini erga amicos suos, pignora esse tutiora, sili mi; multo animo Maiora tibi debentur pro fide Christi certamina.

Ex Præfatis processit, ut auguror, illa conuatio D. Hieronymi scripta missaque D. Damaso Pontifici maximo. Morabatur ille in deserto Syria, & ternas offendit factiones circa dubium illud, quibus terminis loquendum esset in mysterio Sanctissimæ Trinitatis, Paulini, Vitalis, & Meletij: cum autem intelligeret, certam huius dubij resolutionem emanare debere à Christi vicario Pontifice scilicet, Maximo: litteras dedit D. Damaso, instanter deprecatus, ut determinare dignaretur, cui parti adhereret, & enim quo communicaret: ut prudenter hoc in negotio procederet, non responderet illi Pontifex: alteram exarat epistolam quæ est hæc ad Damasum mille refertam oblectationibus: *Obsecro beatitudinem tuam per Crucem Christi, per passionem Domini, per necessarium fieri nostra decusata in solio cum duodecim iudicatus sedens. Ita te alius senem cum Petro cingat: O Doctor sapientissime, sicine supremam hæc ad vltimum referas consolationem? sic te milites Crucifigant. Si ego à te quidquam peterem multisque instarem motis pro amore Dei, per eius passionem, sic tibi faciat Deus, sic votis tuis annuat: & te cernens reuertem, hoc vltimum adijcem: sic te in medio sori patibulo suspendant: quid dices? hic videbis, quod id quod tu summam vltimas calamitæ, hoc sancti sortem æstinant felicissimam pro Deo pati, nec mirum quod sic D. Hieronymus iudicauerit, cum & eiusdem iuerit sententiæ Apostolus Doctor gentium, qui crucis tormentum, flagella, & persecutiones pro Christo donis bonique præferbat optabilibus: siquidem ex verbis eius eleganter confirmat D. Chrysolomus nempe quod ex donis à Deo recepit, eidem propter hæc, obligamur: verum: amem ex aduersitibus, quas eius amore sustinemus, ipse nobis tenetur: eo modo quo in Deum cadere potest obligatio.*

XII. Crucem optat D. Hieron. D. Damaso. D. Hier. Ep. 47. ad Damas. Tom. 2.

XIII. Similitudo.

Hom. 3. de Lau. B. Pauli & Serm. de Ignatio.

Philip. 29.

XIV. Donum Dei est pro Christi quali sto pati.

quasi dicat tantum est donum tamque excellens gratia ut eum humana non possit opera demereri: sed gratia necessaria est Saluatoris: per hanc vobis Deus concessit fidem, o donum maximū! *Fides donum Dei est, non ex operibus.* Tale ergo est beneficium, à Deo vobis labores concedi & tribulationes, quas eius gratia perferatis: *N. n. solum ut in eum credamus: sed & ut pro ipso patiamini.*

XV. *Hoc S. P. N. Dominicus, ut ab hæreticis tormentis posset occidi in humanis, nec valuit obtinere: stitabat seruus Christi, ma. syrium sicut cernuus ad aqua fluium: quid Seraphinum illū terrestrem ad terras transiit Soldani, nisi illud obtinere desiderium: sed votis eius non annuit Deus. quanto honore D. Anton. Paduanus scilicet moribus satis superque dissolutum afflicebat, ita ut vbiunque illi occurreret se pedibus eius prostereret: cur hoc o Antonia audi stitentem respondentem: cunctis diebus vitæ meæ hoc vnicum à Domino efflagitavi, mihi hoc ipse concederet, ut pro amore suo, à satellitibus tormentis occiderem intolerandis, nec mihi hoc concessit, sed retulavit huic donum hoc asseruari.*

Frates mei quid cogitatis (ait D. Cyprian.) hoc omne obtinere donum? non obtinent sed illis tantum quos dignatur hoc honore Dominus, & quibus reserari date vult amoris sui, singulariter: *Ex Domini dignatione procedit.*

XVI. Evidens nobis patet ostium, ut cum D. Chryso-
stomo sit parabolam expendamus de talentis à Christo propositam, at: omnes suos conuocant seruos: insigniora eisque talenta partitur, huic plura, illi pauciora, quibus omnibus præcipiens, ut cum illis negotiarentur: *Domine mi (sic D. Chrysost.) quosdam audio, & quidem multos querulosos, quod illis nullū ad negotium talentū distribueris: non enim illis ad eleemosynas bona concessisti, nec ad ieiunium sanitatem, nec ad pauperum subsidium locū digniorem: homines qui seiplos circumquaque contemplati, omnium rerum se cognoscunt inopes, dicito mihi charissime, si diuitiæ tibi non sint, an paupertas non estis deficit salus, an deficit infirmitas? si nihil tibi sit ad quietem, an nihil est ad dolorem? utique noueris igitur, hæc esse talenta præcipua, quæ Deus suis partitur integerimis: An credis mille millia reddituum talenta esse pretiosiora? minime gentium: illa etenim peccatoribus pariter & infidelibus effundit. An cogitas salutem esse confirmatam? nec hanc: etenim illam mundi tribuit affectæ & vanitatum sectatoris: quænam igitur sunt talen-*

ta, quæ charissimis sibi distribuit cæteris digniora: sunt ea, ex quibus lucrum refertur copiosius, & quænam illa? illa perpende quæ amicis suis tribuit dignioribus: Apostolos attende: *num XVII. illis centus annuos, dignitates terrenas, longæ. Talenta uam tribuente prosperamque valetudinem. Con-Sanctiorū sidera martyres, qualiter illos exceperit: Ludi sunt tribula- & verbera exporti, insuper vincula & tribulatio- ceteris lapidati sunt scilicet sunt, remati sunt, in occi- nes, sione gladij mortui sunt, circumierunt in meloitis, in iteb. 11. 39 pellibus caprinis, angustiati, afflicti, in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis, & in cauernis terre. Apostolos mittit in mundum, iubeique ut negotientur, quænam illis talenta distribuit? persecutiones, catceres, cruce, flagella &c. *Pl. 12. 16. 2 rabitis & stebitis vos & venit hora. ut omnis, qui interficit vos, arbitretur, obsequium se prestare Deo. Hæc sunt talenta præclariora quibus Dei amici negotiantur.**

Ex præfatis legitimum sensum verborum in-
telleges: quibus Iob ijs respondit quibus ab vxor. XVIII. re, ut paulo superius diximus, iritabatur: *Si bona Explic- susceptus de manu Domini, mala quare non sus- tur verba cipiamus? O sapientissime pieque Rex, videtur Iob: Si hoc seipsum subuere te responsum: suscipiuntur bona & bona quia bona sunt, & non suscipiuntur mala, quia mala sunt. Si tibi quis diceret: si vis ut tibi centum dem ducatos: respondebis utique Si quis tibi diceret numquid centum vis palos: respon- debis, nequaquam, si à te requireret tur sicut de manu mea centum recipis ducatos, sic centum non recipis verbera: optime responderes: sunt illi priores boni: verbera verò mala nec tutum est recipere mala de manu illa, ex qua bona reci- piuntur, verum tamen cælestem huius vii sapie- tissimi perpende philosophiam: nouerat tribula- tiones & iacturas, quas multæ malas dicebat, malas non esse, sed valde bonas, & diuini amoris certissima pignora, quasi diceret si de manu Dei suscipiamus ea quæ dicuntur bona: ut sunt honores, facultates, salus, filij: potiori iure susci- pere debemus ea, quæ tu mundulque appellat mala: ut sunt, paupertas, infirmitas, lepra, cala- mitates: si namque mundus hæc mala indigat: in Dei tamen vocabulario maxima sunt hæc bona, & pretiosa talenta, quæ suis in hac vita distri- buunt.*

Perpende cum D. Chrysostomo id quod ait: *ep. ad Cor. De manu Domini: hæc etenim sunt sanctis adeo in mor. proficua, tamque pretiosa ut dum manus Ty- XIX. rannorum deficiunt & hostium, qui nos perse- Quid si- quantur & durioribus afficiunt cæcitatibus, ille quisque: hoc suis adimpleat manibus, ijsque nos aliquan- De manu do Domini.*

do in tantas agit angustias quantas vel possent crudelissimi Neronis : Et ipse martyres facit: quod enim ipse suos cruciatibus , doloribus afflictionibus & infirmitatibus examinet, idem est ac si præcliora eis talenta pariter quibus lectum possent tale consequi quale vel pauci. Hoc supposito , considera quantum in diuinis rebus abimus , & quam parum æstimate eas nouimus, quas nobis Deus immitit, tribulationes: illas etenim vt infortuna reputamus, nosq; ipsos ea de causa esse credimus infelicem in illis vt tales ingemiscimus, quantoque nos affligunt acerbis, tantò nos peruidemus esse miseros. O quam parum nosti quantoque abes inualo, vt sanctus esse merearis. Qui tales sunt , aduersitates magis pendunt, & querunt velut familiaritatis & sempiternæ gloriæ talia pignora, quæ non possent certiora, unde dum se ab illis liberos cernunt , contristantur : lætantur autem dum se illis cernunt afflictos , tantoque magis,

XX. quanto se vident asperioribus exerceri calamitatibus : non tunc se vident maxime sibi inuicem conuenire in gratulari, sicut D. Paulus Philippis sibi in tribulationibus gratulatur, sicut D. Paulus Philippis sibi in tribulationibus gratulatur.

fusses hic, Lazarus non fuisset mortuus, & quod mortuum posset similiter ad vitam reuocare: sic Martha confitetur: Et nunc scio, quia quicumque poposceris à Deo, dabit tibi Deus: magna fides quæ credidit Dñm mortem probare potuisse, nec dubitat posse mortuum resuscitare. Concedamus hoc, sed qua ratione ò Matrona prædentissima, non hoc exposcitis, vt iam infirmum sanet, & mortuum vt resuscitet, totam reuolue historiam, ait D. Bern. nec simile quid inuenies eas postulasse, sed tantum, quando iam æger decumbit, illum proponunt infirmum Saluatori: Ecce, quem amas, infirmatur. Et cum iam obisset tantum representant defunctum: Dñe veni & vide. O sancta mulieres Christi, familiaris si fratrem vestrum amatis, in eius misericordiam non stasitatis de eius potestate, & pietate diffidere non potestis? Respondet nobis D. Bern. hoc ipso, quod videntur non orare, nihilque petere orant perfectissime, quinimo nobis formam prælegunt orationis: Sic melius tanquam non orantes orant: sic efficacius, tanquam diffidentes, confidunt. Et repleta nobis loquuntur: quamuis enim credant Dominum huius omnia posse, qui sanare posset infirmum & resuscitare mortuum, dubitant tamen vtrum hoc illis expediat, vel hoc munere dignæ sint, sic vt tantum præsumat Dominum poscere absolute: Scimus quidem quod omnia potest, sed hoc tam grande miraculum, iam nouum, iam inauditum, etsi eius subest potentia: multum excedit vniversa merita humilitatis, nostra.

Epistolam scripsit D. August. quæ est: ita vt pia faceret, postulationi nobilissima Domini ac viduæ vocabulo Proba, quæ magna precum instantiâ eum fatigauerat, quatenus aliquas illi certas orandi regulas præberet: & hoc, ò Matrona, vestrum deberet esse studium, vt heri dicebamus, hanc igitur materiam doctor ille aggreditur, statim principium quod Apostolus Paulus ad bonam orationis formam præstituit, expendens: Quid oremus, sicut oportet, nescimus: huic in hærens quaestioni obiit D. Augustinus responde mihi: mabo: qua veritate dicis, nos ignorare quæ petere debeamus: an ignoras, quosdam Apostolos, vt in eo, non aberrat, caelestem adijisse magistrum supplicantes, Domine doce nos orare. Petitis annui Dominus, vos autem sic orabit, Pater noster, qui es in caelis &c. Orationem hanc ex septemplici composuit petitione, adeo prudentem, vt nunquam eius mysteria penetrare valeamus; Nunquid à D. August. postulat Dominicam ignorabat orationem qua doctus. Tom. 1. cecur quæ petenda sunt? Sciebat omnino, quomodo igitur ait, Quid oremus sicut oportet, nescimus, sed

Lazari expenditur. D. Bern. Li. de humilitatis gradibus ca. vii.

Rom. 3. 26

D. August. Epist. 121. Tom. 1.

§. II. Domine, ecce quem amas. Congruè orant hæ Domine, suam tantum exponendo necessitatem: sic & sancta sîma Maria Virgo.

I. Oratio fororum I. Iustus Bernar. familiari sibi verborum dulcedine hæc verba perpendit, quæ, vt ipse censet, orationem continet perfectissimam: ad cuius hic declarationem supponit, fidè hatum fororim fuisse eminentissimam. Crediderunt enim, quod si vellet efficere posset, vt Lazarus non moreretur, cum dixerit: Domine si

